

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

Cenzurat lát. Dr. Simion Deac,
adjutant la Comenduirea Pieței.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 20 kor. | Negyed évre — — 5 kor.
Fél évre — — 10 " | Egyes szám ára — — 40 fill.
Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint, többszöri hirdetésnél Árkedvezmény.

Az antant jelöli ki az új magyarországi kormányt.

Budapest, szept. 24.

A magyar politikai válság megoldása döntő stádiumba jutott. Romanelli ezredes, a budapesti olasz misszió vezetője a napokban részletes memorandumot intézett az ötös tanácshoz

A memorandum halása alatt Franciaország és Anglia elhatározták, hogy intézkedéseket tesznek a magyar válság sürgős megoldására. Az első intézkedés az volt, hogy egy vegyes, angol-francia politikai bizottságot jelöltek ki, hogy ez a bizottság Budapestre utazzék és a helyszínen tegye meg az intézkedéseket.

Ez a bizottság tegnapelőtt Budapestre érkezett. Meghatalmazása van a bizottságnak, hogy kiválassza ezokat a férfiakat, kik hivattak és alkalmasak arra, hogy az új magyar kormányt megalkossák.

Clemenceau távirata a Friedrich-kormányhoz.

Budapest, szept. 24.

Csütörtök este érkezett meg Clemenceau távirata a Friedrich-kormányhoz, amelynek tartalma a következő:

1. Az antant csakis a választások után megalkaitandó kormánnyal tárgyal.
2. Megengedi, hogy Friedrich megejtse a választásokat.
3. Megengedi, hogy karhatalmat szervezzen.

4. Magyarország élelmezéséről az antant gondoskodik s ezért élelmezési diktatórát újból rövidesen Budapestre küldi.

Amerikai ezredes a budapesti karhatalom élén.

Budapest, szept. 23.

Az antant-missziók, a román királyi csapatok főparancsnokságával egyetértőleg, a Budapesten levő összes karhatalmi alakulatok parancsnokává — beleértve az államrendőrséget is — Horovitz S. amerikai ezredest nevezték ki. Horovitz a tegnapi nap folyamán már megjelent a főkapitányságon, ahol hivatalát fogják berendezni. Az amerikai ezredes kinevezésével távozik állásából Mattyasovszky főkapitány, aki főbűnöse azoknak a fogházban elkövetett bestialitásoknak, melyek ellen a román főparancsnokság hivatalos hirdményben tiltakozott.

Mackensen Belgrádban.

Bukarest, szept. 23.

A „L'Orient“ írja: Mackensen tábornagy két tábornok, hét tiszt és 38 ember kíséretében ma Belgrádba érkezett. A francia hatóságok egy, a városon kívül fekvő villába internálták.

— Ötven millió. A magyar kormánynak sikerült a budapesti bankoknál ötven milliós kölcsönt felvenni. Egy újabb belső kölcsönt

bocsátottak ki, amelyen a nagykereskedők és nagyiparosok különösen sokat jegyeztek. A kölcsönnek első és főcélja, hogy rendezzék a hivatalnokok fizetéseit és az új hadsereg legénységét és tisztjeit fizetni tudják. (Universul.)

— Apáthy ügyében elhalasztották a felebbezési tárgyalást. Bukarestből jelentik, hogy a katonai felsőbíró Apáthy felebbezésének a tárgyalását november 4-ikére halasztotta el, mivel a felebbezési indokokat későn adták be.

— Tankokkal szántanak. A Renault cég újabb fajta tankokat készített, amelyeket kitűnően lehet gazdasági célokra alkalmazni. A tankok husz lóerőt képesek kifejtetni és a szántásnál, aratásnál pompásan beváltak. A Renault cégnek sikerült legújabbban egy szintén kisebbfajta tankot szerkeszteni, melyet Felső Savoyában próbáltak ki, ahol 1800 méterre kapaszkodott fel egy rendkívül meredek hágón 1 óra és 35 perc alatt. Ezt a hágót ökrös- vagy lovas szekerek hárommnyi idő alatt tették volna meg. A tankok ára nagyon olcsó, mert a cég meg akarja ezeket a mezőgazdaságban honosítani.

Hunyadmegye 14 kerületének beosztása.

A román hivatalos lapban megjelent a választó kerületek beosztásáról szóló dekrétum. A dekrétum szerint Hunyadmegye 14 kerületre oszlik s az egyes kerületek beosztása a következő:

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A két pillangó szárnya.

Gyermekem, szép szemednek
Hosszu meleg pillája
Mint két pillangó szárnya
Az ujjam alatt reszket,
Vonaglik és elfárad . . .

Csukd le a piros szádat!
Ne mozdulj! Maradj csendben!
Szerelmem én szerelmem,
Hadd hogy egy kicsit játsszam
Két meleg lepkeszárnyal,
Két tündér-legyezővel,
Két zöldfényű bogárral,
A két csukott szemeddel . . .

Fáradt vagyok most Párom,
És nincs a csókra kedvem,
Sem csókra, sem beszédre,
Csak néma pihenésre,
És hogy a fejed lássam
Az ölemben feküdni.
Ma este nem kell semmi,
Csak hogy ujjam hegyével
Játsszam szeliden, szépen,
A két pillangószárnyal.
Ma este nem kell semmi . . .

Óh szent, asszonyi béke
Rég áhitott, sóvárgott,
Mennyei üdvössége!
Mintha a föld én volnék
S a hold rajtam pihenne,
Mintha az ég én volnék
S a föld az ágyam lenne,
Mintha a tenger volnék,
Mozdulatlan és bágyadt,
Ki megmutalja boldog
Arcát az éjszakának:
Oly nagy a béke bennem!
Szerelmem, én szerelmem,
Ugy megnyugtat, ha érzem
Az ujjaim hegyével
Két hosszú szempilládat,
Mint két pillangószárnyat,
Mely megrebben, vonaglik,
Lezárul és elfárad . . .
Csukd le a piros szádat —
Ne mozdulj . . . Maradj csendben . . .

Erdős Renée.

Szinészgyermek.

Irta: Zöldi Márton.

Halom Ferenc szakasztottan olyan színész volt, mint a legtöbb színész. Nem rosszabb és főleg nem jobb. Erkölcsei felfogása sem volt finnyásabb, mint abban az időben a szegény kóbor színészeké általában. Ezt speci-

álisan a házasesetre vonatkoztatom. Bizony, ritka kivételnek számított a törvényes házasság egy időben a vidéki színésznél és egyesek kárörömmel emlegették, hogy főleg azok voltak a balházasságok, melyeket a pap annak rendje-módja szerint megáldott.

Egy akkoriban híres színész mondotta: — Annak valami különös ingere lehet, hogy a nő megcsalja a törvényes férjét. Kedvem volna egyszer igazán férjhez menni hogy megpróbáljam.

De ez csak olyan beszéd. Az igazság a középben van: aki megcsalja a szeretőjét, az kedvező körülmények között a férjét is megcsalja. És viszont.

Tehát Halom Ferenc, ki apákat játszott és bérletet csinált, Sárbogárdon a törvényes formák teljes mellőzésével egybekelt a kis Szalaynéval, kinek törvényes férje valahol Erdélyben kóborolt és egy másik színésznővel élt.

Hét esztendő mulva Szalayné, ki a színlapokon mint Halomné szerepelt, egy egészséges fiúnak adott életet s az apa, már mint Halom, kétségbeesve gondolt arra, hogy az ő új szülött fiának törvényes apja tulajdonképpen az a Szalay nevű, Erdélyben járó kóborszínész és kellékes, minthogy Szalayné, ki vele vadházasságban él, nincs elválva férjétől. A törvény szerint pedig: pater est, quem nuptiae demonstrant.

Halom Ferenc, ha rossz színész volt is, de

1. Körösbányai kerület, ehez tartoznak a körösbányai járás községei.

2. Brádi kerület, ehez tartoznak a brádi járás községei a boicai körjegyzőség kivételével.

3. Algyógyi kerület, ehez tartoznak az algyógyi járás községei.

4. Dévai kerület, ehez tartoznak: Déva város és az alpestesi, bácsii, harói, marossolymosi, piskii és szántóhalmi körjegyzőségek községei.

5. Boicai kerület, ide tartozik a boicai körjegyzőség, a brádi járásból valisorai, alsókajaneli, burjánfalvai, felsőcsertési körjegyzőség a dévai járásból, a marosillyei járásból pedig a vorcai körjegyzőség.

6. Marosillyei kerület, a marosillyei, branyicskai, burzsuki, furksorai, guraszádi, szirbi és zámi körjegyzőségekkel.

7. Dobrai kerület, melyhez tartoznak Dobra község, továbbá a marosillyei járásból: a guradobrai, alsólapugyi, roskányi és lapusnyaki, a dévai járásból: a veceli és kerseci, a vajdahunyadi járásból pedig a kispesztési és cserbeli körjegyzőségek községeivel.

8. Vajdahunyadi kerület Vajdahunyad várossal és a vajdahunyadi járás községeivel, a kispesztési és cserbeli körök községeinek kivételével.

9. Szászvárosi kerület áll Szászváros városból, továbbá a szászvárosi járásban levő elsóvárosvizi, berényi, lozsádi és nagydenki, valamint a hátszegi járásban levő sztrigyszentgyörgyi, kitudi, russi, oláhbrettyei körjegyzőségek községeiből.

10. Romoszi kerület áll a felkenyéri, alkenyéri, balomiri, kudzsiri, romoszi, romoszahelyi, vajdeji, bencenci, kasztói és tordosi körjegyzőségek községeiből.

11. Hátszegi kerület áll Hátszeg városból és a hátszegi járásban levő klopotivai, alsólunkoji, bukovai, demsusi, felsőfarkadini, alsószilvási, nagypestényi, űraljaboldogfalvai, reketefalvai, totesdi és szentpéterfalvai körjegyzőségek községeiből.

12. Puji kerület a puji járás községeivel és a hátszegi járásból a malomvizi és várhelyi körjegyzőségek községeivel.

13. Petrozsényi kerület áll a petrozsényi és petrillai körjegyzőségek körletében fekvő községekből.

14. Lupényi kerület áll a petrozsényi járásban levő lupényi, hobicaurikányi, vulkáni és livazényi körjegyzőségek területén levő községekből.

NAPI HIREK.

Kérelem. Tisztelettel kérjük t. munkatársainkat és tudósítóinkat, hogy kéziratokat, közleményeket úgy adják postára, hogy azok legkésőbb péntek reggelre itt legyenek, mivel technikai akadályok miatt a később érkező kéziratok ugyanazon héten már le nem küldhetők.

Levélforgalom Ausztriával és Csehszlovákiával. A kormányzótanács rendelete szerint f. év szeptember 16-tól Németausztriába és Csehszlovákiába közönséges és ajánlott levelek küldhetők. A leveleket egyelőre csak magyar, román és német nyelven lehet szerkeszteni. A levelezőlap díja 20 fillér, a levél díja 20 grammig 50 fillér, minden további 20 gramm 30 fillérrel több.

Megtiltják a dollár-kereskedést. Az amerikai visszavándorlók tekintélyes mennyiségű dollárt hoztak magukkal és sokan kereskednek most dollárral. A nagy kereslet következtében a dollár árfolyamát egyes helyeken mesterségesen felszöktették, ami a korona, illetve a lei valutájának csökkenését idézte elő. Ezért a kormányzótanács legközelebbi rendeletet bocsát ki, mellyel megtiltja a dollárkereskedést. A visszavándorlók számára a határállomásokon dollárbeváltó hivatalokat fognak felállítani, ahol a később megállapítandó árfolyamon váltják be a dollárt. Érdekes, hogy Amerikában a dollár hivatalos árfolyama 20 korona.

Baleset vagy öngyilkosság? Kurczer József kudzsiri kereskedő és vendéglős a napokban a helybeli Korona-vendéglő emeletén bérelt szobájának ablakából az utcára zuhant s súlyos belső sérüléseket szenvedett. Kurczer megvacsorázás után úgy 11 óra tájt ment aludni s reggel 4 óra tájt találták meg a kövezeten. Dr. Markovinovich tiszti orvos nyújtotta az első segélyt. A 60 éves öreg ur — állítólag — a harctéren elesett főhadnagy fia feletti bánatában öngyilkosságot akart el-

követni. Az öreg urat Kudzsirra szállították. Életben maradásához kevés remény van.

Uj lapok Budapesten. Legközelebb már Budapesten több lap jelenik meg, mint amennyi a kommunizmus ideje alatt megjelent. A lapok pártállása azonban nagyban változott. A Bangha páter által életre hívott keresztény sajtóvállalkozás most lépett a cselekvés mezejére. A központi sajtórézsvény-társaság új lapot alapított, melynek címe „Nemzeti Hírlap” s amely a megszüntetett „Alkotmány” helyett jelenik meg. A „Déli Hírlap” helyett ugyancsak „Dél” címen délutáni ujság jelenik meg, végül pedig este 6 órakor Nilotai István szerkesztésében „Uj Nemzedék” címmel esti lap kerül az utcára. A „Pesti Naplót” megvette a Gyáriparosok Országos Szövetsége. A nagyatádi Szabó István köré csoportosuló kisgazdák a kisiparosokkal karöltve megvették a „Köztársasági Ujság” és a „Kisujtság” című lapokat, amelyek közül a „Köztársasági Ujság”, „Budapesti Ujság” címen jelenik meg. Változatlan szellemben fognak megjelenni az „Az Est”, a „Budapesti Hírlap” és az „Ujság” című lapok.

A német gőzhajózás 100 éves jubileuma. Az 1919. esztendő nagyjelentőségű a német gőzhajózás történetében. Ebben az esztendőben építette meg ugyanis a Bremen melletti Vegesackban Johann Langn az első német gőzöst, a Wesert, amelyhez a gépet és az alkatrészek legtöbbjét idegenből hozta be és szerezte meg. Az első, teljes egészében Németországban és német anyagból készült és tölépített gőzhajó szintén még ebben az évben készült el és bocsátott vizre. Ez a hajó a Berlinhez közelfekvő kis kirándulóhelyen, Pichelsdorfban épült és a keresztelésben a Princessin Charlotte von Preussen nevet kapta. Ennek az igazi első német, illetve porosz gőzhajónak építése tíz hetet vett igénybe és szeptember 14-én tartották meg a keresztelési és vízrebocsátási ünnepélyt. Aligha kell talán különösen kiemelni, hogy ezt az új csodát egész Berlin látni akarta, mindenki ott akart lenni az első próbautnál, — és amikor a Princessin Charlotte von Preussen 160 meghívott előkelőséggel a fedélzetén megindult

apailag kifogástalanul érzett. Első dolga volt adoptálni természetes fiát. Később arra nézve is tett lépéseket, hogy Szalayné törvényesen elválassa férjétől. De ezek a lépések sikertelenek maradtak. Talán nem is voltak egészen komolyak.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy Szalayné kitűnő színésznő volt, ki szívet, érzelmet, benső meleget, megkapó színeket és sok humort hozott magával a színpadra. És csak amiatt nem tudott érvényesülni, vagyis nagyobb társulatba jutni, mert törvényes és törvénytelen férje egyaránt rossz színész volt.

És Halom Ferenc keményen ült az apai nyeregben. Mikor a fiu, ki a keresztésben szintén a Ferenc nevet kapta, hat éves lett, az apa fejében nagyralátó, kalandos tervek rajzoltak. Már tulajdonképpen nem kalandosak, sőt nagyon is reálisak. . . . Elhatározta ugyanis, hogy megváltja a színésztől, hogy más pályán megszerezze azokat az anyagi eszközöket, amelyek nélkülözhetetlenek egy gyermek előkelő nevelésében.

Igen, fejébe vette, hogy az ő fiának nyelveket kell tanulnia, zenében művelődni és egyetemet járnia. És ezt komolyan és makacsul akarta.

Megvált a színésztől és az ügyes bérletcsináló még ügyesebb könyvügynök lett. A könyvvel való házalás akkor érte fénykorszak-

kát. A vidéki házakban véges-végig az országban, a Kárpátoktól az Adriáig alig volt néhány klasszikus.

Nos, Halom Ferenc százával vitte a jó, öreg klasszikusokat a vidéki kuriákba. Ékes-szólása, erőszakossága megtermette a gyümölcsöket. Egész kis vagyona tett szert a könyvek után járó provizióból.

Természetesen Pestre költözött és fiát egy kitűnő nevelő-intézetbe helyezte el. Felesége, jobban mondva Szalayné lassankint elviselhetetlennek találta helyzetét a fővárosban. Halom Ferenc ugyanis, mióta pénzre tett szert, kiállhatatlanul pedáns, zsörtölődő és nagyképu lett.

Ha a lakásban a legkisebb rendellenességet tapasztalta, veszekedett, lármázott és váltig azt hajtotta:

— Vége a slendriánságnak, nem vagyunk a színészetnél!

Szalayné, a kitűnő színésznő, ezt az állapottól érthetően hamar megunt. Annyira, hogy ott is hagyta Halom Ferencet és visszament a vidéki színpadra, hol tárt karokkal fogadták.

Halom Ferenc nagyot bámult, mikor megtudta, hogy gyermekének anyja minden érzélgés és bucsu nélkül elhagyta. Főleg azt nem tudta megérteni, hogy Szalayné akkor távozott mellőle, mikor ő már jóformán gazdag ember.

Mert Halom Ferenc a könyvügynökségből átsapott a gépekkel való ügynökösödésbe, vagyis Vörösmarty és Arany helyett kukoricamorzsoló és cséplőgépeket kínált a gazdák közönségnek. Ez a foglalkozás még jobban beültött, az egykori rossz színésznek a fényes köruton saját gépkereskedő üzletében fogadta a vevőket.

A fiatal Halom Ferenc pedig jogász volt már s az önkéntesi évet Bécsben szolgálta le a császári vadászoknál.

Halom, az bizonyos nagy jövőt jósolt fiának. Egyébként a diplomata pályára szánta. Már látta az emelkedési pontokat: attasé, követségi tanácsos, követ vagy nagykövet és . . . miért ne lehetne? — külügyminiszter!

Ha ő — így gondolkozott Halom — toprongyos vidéki színészből jómódu gépkereskedő tudott lenni, akkor az ő fia minden különös erőlködés nélkül lehet miniszter . . . Ebben igazán semmi lehetetlen sincsen.

Hogy a fiu nem tanult valami szorgalmasan, az csöppet sem aggasztotta. Olvasta valahol, (valószínűleg valamelyik ujság különféle rovatában) hogy Bismarck kifejezetten rossz tanuló volt. Talán meg is bukott valamelyik vizsgáján . . . És ime, milyen kariért futott meg! Mert végre is más a lángész és más a közönséges lángész és más a közönséges halandó.

Egy szombati napon kellett volna az ifju

első útjára, az egész város örömmámorban uszott. Neinsokára ez a hajó megkezdte rendszeres járatait a Spree-n, Havelstrecke-Berlin—Charlottenburg—Potsdam és Spandau közt és pár héttel utóbb már sleppeket is vontatott a folyón föl- és lefelé egyaránt. Persze voltak sokan olyanok, akik nem néztek jó szemmel a hajóra, azt vélték, hogy ez tönkreteszi a hajósok és fuvarosok existenciáját. Lassan azonban ezek is elhallgattak, belátván, hogy a gőzhajózás új korszakot nyit meg és a német gazdasági élet hatalmas föllendülését készíti elő.

— **A keresztényszociálisták megvették a „Pesti Hirlap“-ot.** A „Köztársaság“ írja: A keresztényszociálista-párt a „Pesti Hirlap“-ot megvásárolta Légrádyéktól. A párt tulajdonába ment át a lap tulajdonjoga, a Váci-körut 75. sz. alatt levő bérpalota, a nyomda teljes felszereléssel. Mint vételár, hallatlan összegeket emlegetnek. A „tisztogatást“ a vállalatnál meg is kezdték. A régi újságírókat, kiadóhivatali alkalmazottakat egymásután bocsátják el. Hogy a lap a régi címén vagy új címen fog továbbra is megjelenni, erről még nem döntöttek. E hó 25-én adták ki az új éra első számát.

— **Tíz waggon cukor Kolozsvárnak.** Az „Ujvilág“ írja: Mint értesülünk, Kolozsvárnak tíz waggon cukorszállítmány érkezik. A szállítmány egy része már 24-én megérkezett. Az árak még nincsenek megállapítva, de a kormányzótanács rendelete folytán különként 22 koronánál magasabb árat felszámítani nem lehet. Tekintettel erre a nagy cukorszállítmányra, a napokban lefoglalt egy waggon csempészett cukrot nem Kolozsvár fogja megkapni, hanem Kolozsmegye kisebb községei.

— **A „Tavaszi“ e heti száma a szokottnál is jóval gazdagabb.** Kornay Sándornak és Kolpaszky Lajosnak, e két teljesen kiforrott költőnek impozáns versein kívül Camille Maclairnek „Esz után“ című gyönyörű versét hozza e lap Körözy Zoltán fordításában. Vezető helyen Beethoven zongoraszonátaival foglalkozik egy magvas, nagy készültséggel megírt tanulmány. Kormos Ferenc egy megrázó erejű novelláját, az „Öngyilkost“ adja e számban, míg Biró László vérbeli írói pennáját

„Az országút fia“ című bensőséges novellája dicséri. Irodalmi eseménye a lapnak Zolt Bélának „A fehér kutya“ című nagy koncepciójú regénye, amelynek közlését most kezdi meg. Henry Beyle de Stendhal folytatja izgalmas regényét. Új és ötletes rovatokat találunk a Tavaszban: a „Lesben“ című rovatban „Megjöttek a pesti lapok“ címmel a mai budapesti sajtóviszonyokkal foglalkozik. A többi rovatok is pazarul gazdagok. A kritika rovat a könyvpiacra megjelent új könyveket bírálja és rendkívül érdekes és élénk a „Szinjáték“ is, amely a váradi és budapesti színházakkal kimerítően foglalkozik. A „Tavaszi“, ez a szenzációs újság, amelynek izléses, szép színes borítékja igazi tehetségek legjobb írásait öleli, kapható ma már mindenütt, ahol magyarok élnek.

— **Budapestről kitiltották a bécsi lapokat.** A bécsi lapok nem valami rokonszenvesen irnak a Friedrich kormányról, ami arra indította a budapesti kormányt, hogy egyszerűen nem ereszt be Budapestre a bécsi lapokat. Kun Béla nem törődött azzal, hogy mit irnak a bécsi lapok. Igaz, hogy ő sem eresztette be őket Budapestre.

— **A világháború nyomán nagyot fordult a világ, sok minden megváltozott.** Különösen a közterhek igen megnövekedtek, mert államoknak, községeknek kiadásai rendkívüli módon megnövekedtek. Hogy a szükségleteket fedezhessék, az adók mindenféle fajtáját próbálják életbe léptetni. Egyik aradi lapban olvassuk, hogy ott a rikkancsok és pincérek jövedelmeinek megadóztatását tervezik. Nálunk a moziárakat emelték jegyenként egy koronával a városi pénztár javára.

— **Elbocsátott budapesti újságírók.** Az „Az Est“, amely a proletárdiktatura alatt 30 munkatárssal dolgozott, ma csak 12-öt szerződtetett. Az elbocsátottak között szerepel Bródy Sándor fiaival együtt, továbbá Faragó Miklós, Szép Ernő, Mikes Lajos, Kéri Pál. Az „Az Est“ tulajdonában levő „Magyarország“-tól elküldték Molnár Ferencet, kivülre elküldték még Osváth Ernőt, Heltai Jenőt, Kiss Józsefet s még egy néhány riportert. A „Pesti Hirlap“ mielőtt a keresztényszociálisták

tulajdonába ment át, öt munkatársat bocsátott el: Móricz Zsigmondot, Berkes Imrét, Kabos Edét és Urai Dezsőt. Ezzel szemben szerződtették Gárdonyi Gézát és Herczeg Ferencet. Most, hogy a papok és a keresztényszociálisták vették meg, újabb elbocsátások és szerződések vannak folyamatban. A „Pesti Napló“-tól elmentek: Halvany László báró, Kosztolányi Dezső, Tábori Kornél és Karinthy Frigyes.

— **Mozi.** Az egyetlen erdélyi filmkölcsonz cégnek sikerült összeköttetésbe lépni a párisi Gaumont filmgyáros céggel és attól egy pár kitűnő művet megszerezni. Ezekből a legjobbak a „Milliók kalandjai“ és a „Rötszakál“ című detektív-filmek. Mindkettőt lekötötte a helybeli Erzsébet mozi és az utóbbi már ezen a héten fog bemutatásra kerülni, legközelebb pedig jön a másik is egy-egy jó műsor keretében.

— **Szász Zoltán, Juhász Gyula, Somló Zoltán stb. kéziratai.** Amíg a budapesti irodalmi lapok a vörös uralom retrospektív visszaemlékezésénél egyebet nem produkálnak, a magyar irodalom ezidőszereint legerősebb organuma, a Magyar Szó számára küldi Pest iróvilága is legjava kéziratait. Írói körökben „odafent“ kitörő lelkesedéssel fogadták ezt a gyönyörű szépirodalmi lapot, melynek eddigi számai is kivétel nélkül szenzációsak voltak. A Magyar Szó mai legújabb számában a pesti íróktól kapott tömeges kéziratok közül Szász Zoltánnak e finom conaisseurnek „Vöröshaju nő“ című eredeti írásait közli. Somlyó Zoltán „A perc“ és Juhász Gyula „Ballada“ című költeményei szintén csak szemelvények a beérkezett lelkes manuscriptumokból. Köszöntelek Budapestről Nagy-Várad címen a nálunk is jól ismert Jámbor Lajos üdvözlő Váradot, a Magyar Szó örömmel fogadja munkatársai sorába a megtisztelő nevű budapesti munkatársait, de nem tér el decentralizációs irodalmi irányzatától, melyet indulása óta hirdetett, s melyet jelen számába is erősen propagál Irodalom és politikai cikke. A pestieken kívül Csermely Gyula irt frappáns cikket a Zengzetességről; Tabéry Géza kegyetlen világitással állít be egy szatirikus szerelmi történetet, Nadányi Zoltán, Branyiczky Dezső, Ujfalusi László pedig legjobb verseiket közlik. Bő kritikai rovatán kívül Oláh Cábó szindarabjának és Dosztojevskij regényének folytatását találjuk.

Rendelet.

Mi, a hadtáp és katonailag megszállott területek főparancsnoksága

a katonai törvénykönyv II-ik tételének 32-ik és 57-ik §-a alapján

és tekintettel a román állam azon áldozatkészségére, különösen pedig arra, hogy a ruházati és élelmicikkeket a külföldről hozatja be, a volt állam és az erdélyi új területek lakosságának ezekben való hiányát biztosítja.

Tekintettel arra, hogy a régi királyság által megállapított maximált árak mellőzésével és a régi királyságból ezen területre behozott áruk illetéktelenek által, nagy üzérkedéssel adatnak el:

tekintettel arra, hogy a bukaresti ipar- és kereskedelmi minisztérium által kibocsátott engedélyek azt mutatták, hogy az elárusításnak Erdélyben kellene történnie és nem a katonailag megszállott körletekben;

tekintettel arra, hogy úgy a régi királyságban, mint Erdélyben is ilyenmű áruk hiányzanak és ott is, ahol ilyenek találhatóak, nagyon drágák és így a szegény nép részére hozzáférhetetlenek,

Halom Ferencnek szigorlatot tenni. E helyett a külügyminiszternek szánt csemete megszökött és felcsapott színésznek.

Nyiltan, egyenesen cselekedett. Megírta apjának, hogy ő neki nincs más vágya, ambíciója, mint a színpadon boldogulni. És inkább az élettől hajlandó megválni, mint attól, hogy színész lehessen.

Halom Ferenc, az apa, órákig ájuldozott a levél olvasása után. Nem tudott magához térni a kínos meglepetéstől. Az ő fia színész! . . . A haját tépte és a gépárjegyzékeket dobálta szanaszét.

— Kifogom tagadni, — ordította, — nem ismerem többet . . . El fogom költetni a vagyont, hogy még a köteles rész se jusson neki . . .

Igy dühöngött az öreg, eldobva minden féket lobogó indulatairól. . . Meg is írta fiának, hogy soha látni és ismerni nem kívánja. Sőt azt is kikérte magának és egyenesen megtiltotta, hogy amennyiben a szegény őt, már mint az apát, most hirtelen megölné, a fia a temetésén megjelenjen. „Még ott sem kívánom látni a vidéki csűrök és pajták lézengő alakját“, írta levelében.

A fiu a levelet hüvös nyugalommal olvasta végig. Mit akar az öreg? — mondotta magában, — hát ő nem csapott fel színésznek annak idején? Lehetetlen tehát, hogy azt olyan főbenjáró bűnnek minősítse. . . És végre

is édesanyámtól tudom, hogy a vidéki csűrök és pajták színpadja sokszor látta édesapámat ragasztott bajusszal és szakállal.

És a harag, tudniillik az apa haragja csakugyan nem volt hosszúéletű. Az egykori színész, akár hogy akarta is a zsarnokot adni, nem tudott komolyan nehezteni fiára azért, mert színész lett . . . És pláne, mikor hallotta, hogy határozott nagy tehetség. Sietett eldicsekedni mindenütt.

— Hiába, az én művészi vérem csörgedez ereiben.

(Arról sietett megfeledkezni, hogy a fiu anyja nagy színésznő.)

Ugy körülbelül másfél év után annyira megennyhült haragja, hogy leutazott Szabadkára, hol fia már akkor elsőrangú bonvivant szerepet játszott. Véletlenül olyan darabot adtak, melyben az öreg hajdanában játszott az apa szerepét. Szólt az igazgatónak, ki szívesen egyezett bele, hogy az egykori színész játsza fia mellett az apát.

Az előadás simán pergett le. A fiut, ifjabb Halom Ferencet zajosan ünnepelték és előadás után az apa is hozzá ment és gratulált.

— Most már értem fiam, hogy színész lettél! És a fiatal művész kezét csókolta apjának és tiszteletteljes hangon, de visszautasító művészi arroganciával válaszolta:

— Most már értem apám, hogy megvált a színpadtól. . .

rendeljük:

minden áru, amely a régi államból és Erdélyből nem szabályszerű szállítási igazolvánnyal történik, amelyet az ipar- és ker. minisztérium állít ki és amely engedély kimutatja azt, hogy a kihozatal csak a katonailag megszállott területre és nem Erdélybe szól, elkoboztatik és a pénz az állampénztárba létbe helyeztetik.

Ezen csoportba tartoznak a következő áruk: textilárak, gyarmatárak, élelmiszerek, szövetek, kidolgozott és ki nem dolgozott bőr és mindennemű ily áruk, kivéve: szén, só, mész, fa, petróleum és benzin — amely áruk a helyi lakosságnak feltétlenül szükségesek.

Vonatkozólag az áruknak ezen körletből való kivitelére: tiltva van mindenféle kivitel a régi államba és Erdélybe; a debreceni központi rekviráló bizottság által irt engedély nélkül.

Hogy a helyi lakosság se érezzen hiányt, meg van engedve az áruknak a külföldről való behozatala (Cseh-Szlovák országból stb.) a központi rekviráló bizottság engedélyével; Erdélyből pedig szükséges még az erdélyi román Kormányzótanács által kiállított és teljesen szabályos engedélyen kívül a Debrecenben székelő katonai körlet központi rekviráló bizottsága által kiállított szállítási engedély.

Akik ezen rendeletben foglaltak ellen vétnek, következő büntetésekben részesülnek.

a) Az áru elkoboztatik és az a bizottság által megállapított maximális áron lesz a hadseregnek kiadva.

b) A vétkesek haditörvényszék elé állítatnak és az a) és c) pontban foglalt büntetésekkel sújtatnak.

c) A vétkesek 2 évig terjedhető börtönnel és 2000 leig terjedhető pénzbírsággal, vagy mindkettővel együtt sújtatnak.

Jelen rendelet a kihirdetéstől számított 24 óra alatt lép életbe.

Kiadta a mi debreceni katonai parancsnokságunk.

Debrecen, 1919. augusztus 22.

Michailescu,

kormányzó tábornok.

Ipar- és keresk. minisztérium kiküldöttje,
ipar- és keresk. bizottság főnöke:

Topliceanu, főmérnök.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyv- és papir-kereskedésébe egy ügyes fiú, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Pályázati hirdetés.

A kudzsi állami vasgyári gőzfürdő mellé épített, borbély-műhelynek alkalmas helyiség bérbeadatik.

Kik ezen borbély-helyiség bérbevételeire reflektálnak, a feltételek megbeszélése végett a kudzsi vasgyári hivatalnál jelentkezzenek.

Állami vasgyár.

Obholczer,

felügyelő, gyárfőnök.

58 2-2

Hasatschek Károly

építőmester

7 11-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Egyesült Mozgók

Szászvároson, a „Transsylvania” szálló nagytermében

E heti műsor:

TRIENTI KÉPEK.

RŐTSZAKÁL.

A leghajmeresztőbb detektiv-dramák egyike
5 felvonásban. (Gaumont-film.)

Ilyen az élet.

Vigjáték 2 felvonásban. (Pathé-film.)

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 20 K,
I-ső hely 4 K, karzat (álló) 3 K,
földszint II-ik hely 2 K.

Előadások kezdete mindenkor este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

VASILIE BUDOIU
kádár-mester

Elvállal e szakba vágó
mindennemű munkákat
jutányos árak mellett.

39 5-10

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs
üzleti élet! oo

Aki ingatlant vagy bármit
vesz, elad, bérel, bérbead,
vagy vállalkozik, munkát,
vagy munkásokat keres,
az hirdessen a

Reklám!

Ma már a jó bor-
nak is cégér kell!

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!

Szászváros és Vidéké-ben

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!